

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES
Ensenyament de Ciències del Treball

ECONOMÍA SOCIAL i COOPERATIVA

Primer Quadrimestre
CURS 2002-2003

Assignatura Optativa
Crèdits Totals: 4,5

PROFESSORS:
Lluís Carreras Roig

AVALUACIO

L'alumne podra escollir una de les següents opcions:

A) Superar un examen teoric respecte dels temes que consten en el programa. Aquest examen equivaldrà al 50 per cent de la nota total.

Tanmateix, per completar l'avaluació, el professor propossara a l'alumne la realització d'un treball pràctic. Aquest treball pràctic representara el 50 per cent de la nota total.

B) Superar un únic examen teoric respecte dels temes del programa. En aquest cas, l'examen equivaldrà al 100 per cent de la nota total.

Per altra banda, l'assistència i participació activa de l'alumne a les classes sera un element que tindrà en compte el professor, sigui quina sigui l'opció d'avaluació que aquest hagi escollit.

PROGRAMA D'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA

Curs 2002-2003

Assignatura Optativa
Primer Quadrimestre
Crèdits: 4,5
Llicenciatura en Ciències del Treball
Departament d'Economia
Facultat de Ciències Jurídiques
Professor: Lluís Carreras Roig

OBJECTIUS I METODE DOCENT DE L'ASSIGNATURA

L'assignatura d'Economia Social i Cooperativa te com objectiu principal introduir a l'estudiant en una realitat social i economica diferent de la del sector privat tradicional i de la del sector public.

Es preten, doncs, estudiar l'Economia Social com un camp d'activitat o realitat estructural.

Els objectius intermitjos que es pretenen assolir son els següents:

1.- Còneixer i delimitar el camp d'activitat de l'Economia Social, es a dir, per una part, identificar uns criteris diferenciadors d'aquesta realitat i, per una altra part, les organitzacions que responen a aquestos criteris.

2.- Introduir els elements teorics que permetin comprendre, per una part, la logica de funcionament d'aquestes organitzacions i, per una altra, explicar la seva genesis i desenvolupament. Això implica coneixer els trets d'especificitat o identitat d'aquestes organitzacions, com son la democracia economica o la distribucio dels guanys segons criteris diferents als de la participacio en el capital social.

3.- Analitzar l'important paper social i economic que te l'heterogeneitat d'organitzacions que formen l'Economia Social (Cooperatives, Societats Laborals, Associacions, Fundacions, Mutuallitats de Previsio Social, etc.) en les economies mixtes occidentals, principalment, la seva contribucio a corretgir els desequilibris en el mercat de treball. En efecte, des de la crisi economica dels anys setanta i el creixement de l'atur, les diverses mesures que s'han instrumentat dins de la política d'ocupacio han subratllat la importancia de la formacio en els diferents programes ocupacionals per fer front a les necessitats de reclasificacio profesional i els avenços tecnologics.

La nova realitat del fenomen cooperatiu es la de la seva relacio inseparable amb les polítiques d'ocupacio, amb els intents de corretgir els desequilibris en el mercat de treball i el nou paper assumit per l'Estat que, sense abandonar els objectius de l'Estat de Benestar, els vol aconseguir de forma diferent.

Una mostra de la importancia social de les cooperatives es la creacio, en el sí de la nova llei de Cooperatives (Ley 27/1999, de 16 de juliol), d'una nova classe de cooperatives, les d'iniciativa social, en les que poden participar en qualitat de socis, en la forma que els propis estatus assenyalin, les entitats i organismes publicos. Aquestes

BIBLIOGRAFÍA

Bibliografia basica

- MORILLAS, M.J. y FELIÚ, M.I. *Curso de Cooperativas*. Editorial Tecnos. Madrid. 2000.
- FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, Joaquín. *Empresa Cooperativa y Economía Social*. Ed. Iura-8. Barcelona. 1992.

Bibliografia complementaria

- HERNÁNDEZ BENAVENTE, Santos. *Parlem de cooperatives*. Fundació Roca Galès. Edicions Raima, S.L. 1998. Moia.
- FAURA VENTOSA, I.; JULIA IGUAL, J.F.; MONZON CAMPOS, J.L.(directores). *Informe-Memoria de la Economía Social 1999*. CEPES. CIRIEC-España (Ed.). 2000. Valencia.
- VV.AA. *Economía Social y Empleo en la Unión Europea*. CIRIEC-España (Ed.). 2000. Valencia.
- MEMENTO SOCIAL FRANCIS LEFEBVRE. Ed. 2002.
- MEMENTO FISCAL FRANCIS LEFEBVRE. Ed. 2002.
- MEMENTO CONTABLE FRANCIS LEFEBVRE. Ed. 2001-2002.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE TREBALL: *Llibre Blanc de L'economia social a Catalunya*. Barcelona. 2001.(El contingut complet d'aquest llibre podeu trobar-lo a Internet: www.gencat.es/treball/).
- Papeles de Trabajo (elaborats pel professor).

Tercera Part: L'ECONOMIA SOCIAL, L'OCUPACIO I L'AUTOGESTIO

- 1.- Introduccio.
- 2.- Democràcia econòmica i participació dels treballadors a l'empresa.
- 3.- Els desequilibris al mercat de treball i l'Economia Social.
- 4.- Les Cooperatives de Treball Associat (CTA).
- 5.- Les Societats Laborals (SL).
- 6.- Les empreses d'inserció.

QUARTA PART: LES ENTITATS SENSE ANIM DE LUCRE (ESAL): ASSOCIACIONS I FUNDACIONS

- 1.- Associacions.
 - 1.1. Concepte.
 - 1.2. Règim jurídic.
 - 1.3. La realitat en xifres de les associacions a Catalunya i a Espanya.
- 2.- Fundacions.
 - 2.1. Concepte.
 - 2.2. Règim jurídic.
 - 2.3. La realitat en xifres de les fundacions a Catalunya i a Espanya.
- 3.- Règim fiscal dels donatius.
- 4.- Tractament fiscal de les entitats no lucratives.

CINQUENA PART: LES MUTUES.

- 1.- Definició i funcions.
- 2.- Règim jurídic.
- 3.- Règim fiscal.
- 4.- La realitat en xifres de les mútues a Catalunya i a Espanya.
- 5.- Reptes i futur de les mútues.

cooperatives, l'objecte de les quals pot ésser el desenvolupament de qualsevol activitat econòmica que tingui per finalitat la integració laboral de persones pateixin qualsevol classe d'exclusió social, són un exemple més de la vinculació entre cooperativisme i foment de l'ocupació.

PROGRAMA

Primera Part: L'ECONOMIA SOCIAL

1.- Introduccio.

- 1.1. Delimitacio del sector.
- 1.2. Raons del sorgiment del sector i aportacions del propi sector.
- 1.3. Limitacions del sector.
- 1.4. Caracteristiques generals de les entitats de l'Economia Social.

2.- Concepte d'Economia Social.

- 2.1. Breu Historia del terme.
- 2.2. Visio actual.

3.- Els components de l'Economia Social: Cooperatives, Societats Laborals, Societats Agraries de Transformacio. Altres components de l'Economia Social.

4.- L'Economia Social a Europa, a Espanya i a Catalunya.

Segona Part: COOPERATIVISME

1.- L'Empresa Cooperativa (I)

- 1.1. Concepte.
- 1.2. Caracteristiques.
- 1.3. Classificacio de les cooperatives.

2.- L'Empresa Cooperativa (II)

- 2.1. Constitucio de la cooperativa.
- 2.2. Dissolucio, liquidacio i extincio de la cooperativa
 - 2.2.1. Dissolucio.
 - 2.2.2. Liquidacio.
 - 2.2.3. Extincio.
- 2.3. Integracio cooperativa.
 - 2.3.1. Las cooperativas de segon grau.
 - 2.3.1. El grup cooperatiu.
 - 2.3.1. Els acords intercooperatius.
- 2.4. L'Associacionisme Cooperatiu.
 - 2.4.1. Unions de cooperatives.
 - 2.4.2. Federacions i Confederacions de Cooperatives.

3.- La Legislacio Cooperativa.

- 3.1. La Constitucio Espanyola de 1978 i les cooperatives.
- 3.2. Les Lleis de Cooperatives espanyoles: la llei estatal i les lleis autonòmiques.

- 3.3. Altres fons de regulacio.
- 3.4. L'Administracio Publica i les cooperatives.
- 3.5. La projectada regulacio europea.

4.- Regim social de les cooperatives.

4.1. Els Socis.

- 4.1.1. Classes i modalitats de socis.
- 4.1.2. Adquisicio de la condicio de soci. L'Admissio de nous socis.
- 4.1.3. Drets.
- 4.1.4. Deures i obligacions.
- 4.1.5. Responsabilitat.
- 4.1.6. Baixa.

4.2. Els Organs Socials.

- 4.2.1. L'Assamblea General.
- 4.2.2. El Consell Rector.
- 4.2.3. La Intervencio.
- 4.2.4. Altres organs.

5.- Regim economic de les cooperatives.

- 5.1. Introduccio.
- 5.2. El capital social.
- 5.3. El patrimoni de la cooperativa.
- 5.4. Les aportacions al capital social.
- 5.5. Les aportacions que no integren el capital social. Participacions especials i altres formes de finançament.
- 5.6. Les aportacions o participacions especials.
- 5.7. L'Exercici economic.
- 5.8. Determinacio del resultat.
- 5.9. Aplicacio del resultat.
- 5.10. Els Fons socials.
- 5.11. Documentacio social.
- 5.12. Comptabilitat i Auditoria.

6.- Regim fiscal de les cooperatives.

- 6.1. La proteccio fiscal de les cooperatives.
 - 6.1.1. La justificacio legal de la proteccio fiscal.
 - 6.1.2. Tipus de proteccio.
- 6.2. Beneficis fiscals reconeguts a les cooperatives.
 - 6.2.1. Cooperatives protegides.
 - 6.2.2. Cooperatives especialment protegides.
 - 6.2.3. Unions i altres formes de col·laboracio economica entre cooperatives.
- 6.3. Causes de la perduda de la proteccio fiscal.